5 Bani în România.-10 Bani în străinătate

I C G

Anul XXXI.- No.156.-Duminecă 9 Iunie 1913

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — STRĂINĂTATE: 3 luni Lei 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 35
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunciuri sau informațiuni mortuare după mărime dela 60-150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Redacția și Administrația: 11, str. Brezoianu 11 — București —

ANEXAREA SILISTREI

MEMBRII COMISIILOR ROMÂNE CARI AU SOSIT ERI LA SILISTRA

D. Al. Em. Lahovari

D. D. Nenițescu

D. Nestor Gincu

D. general Culcer

D. col. Iliescu

D. col. Cristescu

D. Paul Greceanu

D. C. Mironescu

Adunarea generală

a „Ligei Deșteptarea"

— Inceperea activității Ligei în Capitală —

In vederea începerei activității la orașe a „Ligei Deșteptarea", membrii acestei ligi s'au întrunit Joi d. a., în adunare generală în sala „Liedertafel" din Capitală.

In lipsa d-luĭ prof. dr. I. Cantacuzino, care n'a putut participa la această adunare, ședința a fost prezidată de *S. S. pr. Constantinescu-Lucacĭ*, asistat de membrii comitetului central.

Urma să se stabilească, eri, definitiv, programul activității ligei în Capitală și să se aleagă comitetele de suburbiĭ chemate a conlucra la înfăptuirea acestuĭ program.

S'au lămurit însă numaĭ prin cipalele puncte ale programuluĭ, rămânând ca astăzĭ d. a., comitetul central, întrunit anume, să hotărască data convocăreĭ membrilor ligeĭ pentru alegerea comitetelor pe culorĭ.

Deschizându-se ședința, d. *Ioan I. Theodoru*, secretarul ligeĭ, a făcut expunerea programuluĭ activității acesteĭ ligi la orașe.

Spre a corespunde maĭ practic scopuluĭ urmărit, spre a se înlesni munca diverșilor colaboratorĭ chemațĭ a servi acestuĭ scop, spre a se da un caracter metodic munceĭ ce trebue întreprinsă, s'aŭ constituit în sânul ligeĭ maĭ multe secțiunĭ, fie-care sub conducerea unuĭ comitet special și urmărind fiecare în parte îndeplinirea uneia din multele forme de activitate înscrise în programul general al „ligeĭ Deșteptarea". Secțiunea activității la orașe e a VII-a și are, în rezumat, următorul program:

„Liga Deșteptarea", urmărind prin statutele sale și propășirea culturală, economică, morală și națională a locuitorilor din orașe, această secție se va îndeletnici în deosebi cu această lucrare. Ea va pune în aplicare și la orașe toate punctele din programul secțiilor celorlalte, cari se potrivesc, lucrând în înțelegere cu fiecare secție asupra chestiilor de cari ține. Pe lângă chestiile comune cu satele ea își va desvolta activitate sa astfel:

a) *Din punctul de vedere cultural.* **Se vor organiza pe colorĭ sau despărțiri comitete cari să se ocupe cu școalele de adulțĭ, conferințĭ, reprezentațiĭ cinematografice, etc. Aceste comitete vor lucra în Capitală după directivele date de comitetul central, în celelalte orașe, de filialele ligeĭ. Se vor întemeia în fiecare oraș biblioteciĭ populare cu sălĭ de lectură. In fiecare capitală de județ va funcționa câte o universitate populară cu program maĭ desvoltat și la nivelul cunoștințelor celor cari doresc să se lumineze.**

b) *Din punct de vedere economic* **se va stărui maĭ mult pentru întemeerea de cooperative de tot felul, interesând la ele atât pe patroni cât și pe muncitorĭ. Societățĭ pentru locuințe eftine și sănătoase, pentru cumpărare de materiale meseriașilor, etc., se vor înființa orĭ unde se va simțĭ nevoie. Se vor studia condițiile de muncă ale femeilor, cari lucrează acasă pentru prăvălĭĭ, căutând să se organizeze astfel ca plata să le fie cât maĭ îndestulătoare.**

c) *Din punct de vedere moral.* **O maĭ mare atenție se va da creșterei elevilor din toate școalele, făcându-se apel la corpul didactic. Se va mijloci ca oamenĭĭ culțĭ să lucreze împreună cu preoțiĭ pentru a răspândi în populația orașelor convingerea că numaĭ cu o bază morală în viața fiecăruĭ individ se poate asigura propășirea tuturor la un loc. Se va lua înțelegere cu societățile de femeĭ, cari se îndeletnicesc în special cu ridicarea stăreĭ morale a femeilor și fetelor din orașe.**

d) *Din punct de vedere igienic.* **Aglomerațiile de lucrătorĭ fiind maĭ mari la orașe, „Liga Deșteptarea" va lucra cu maĭ mare tărie la popularizarea mijloacelor de apărare contra diferitelor boale, la cari se expun feluritele bresle de muncitorĭ. Se va da desvoltare deosebită sfaturilor practice și pe înțelesul tuturor, ce se vor da lucrătorilor din fabrici și ateliere. Li se va arăta pricina boalelor ce-ĭ seceră, cât e de mare primejdia alcoolismuluĭ, tuberculozeĭ, sifilisuluĭ etc. „Liga Deșteptarea" va priveghea ca toate localurile unde lucrează muncitorĭ, să fie făcute și păstrate conform poveților higieneĭ.**

După expunerea acestuĭ program, d. *Vintilă Brătianu* a precizat aplicațiunea principalelor puncte ale programuluĭ.

D-sa a stăruit asupra necesității de a se alege fără întârziere comitetele de suburbiĭ.

In ceea ce privește activitatea culturală, aceste comitete să înceapă imediat, după ce vor fi alese, propaganda lor printre meseriașĭ și muncitorĭ. Fie-care membru al ligeĭ, de alt-minteri, dându-și seama că „Liga Deșteptarea" e o ligă de propagandă, va căuta la rândul său să servească fără preget scopuluĭ urmărit.

In ceea ce privește îmbunătățirea stăreĭ economice a claseĭ muncitoare de la orașe, de o cam dată a claseĭ muncitoare din Capitală, d. Vintilă Brătianu e de părere să se facă ceeace s'a făcut, sub acest raport la sate: să se desvolte spiritul de cooperație. Să se înființeze în primul rând cooperative de credit, a căror activitate să se mărginească la mahalale, cooperative care pot începe cu capitaluri cât de modeste, cu 300—400 leĭ, ca și la sate; iar în urmă, pe lângă cooperativele de credit, să se înființeze cooperative de producție și de consum. Și prin stăruință, prin bună organizație și conducere a acestor cooperative, se va putea îmbunătăți într'un timp relativ scurt, starea materială a muncitorimeĭ orășenești, după cum s'a început și se înfăptuește treptat-treptat îmbunătățirea stăreĭ populațiuneĭ sătești.

Buna stare materială condiționând buna stare morală, se va putea face apoĭ operă rodnică de educațiune morală și operă de higienă socială.

Așĭ-fel fiind, dacă *„Liga Deșteptarea"* reușește să dea ființă uneĭ serioase mișcărĭ cooperative la orașe, menite să contribue la crearea uneĭ maĭ bune stărĭ materiale muncitorimeĭ, pătureĭ maĭ a populațiuneĭ orășenești, va putea socoti, cu drept cuvânt, activitatea sa ca o contribuție de întâiul ordin la opera de civilizare ce e să se săvârșească.

*

Discutându-se asupra programuluĭ activității la orașe, s'aŭ făcut maĭ multe propuneri demne de luat în seamă.

D. Droc a arătat că sunt în Capitală multe societățĭ de ajutor mutual; care n'ar maĭ putea exista ca atare față de prevederile legeĭ pentru organizarea meseriilor. Unele din ele s'aŭ transformat în cooperative de credit și funcționează tot-deodată și ca societate de ajutor mutual. D-sa propune ca organizarea cooperativelor de către „Liga Deșteptarea" să se înceapă prin transformarea tuturor acestor societățĭ în cooperative. Se va găsi într'un cât-va terenul pregătit.

D. Simionescu, fost inspector școlar, a învederat importantul rol ce trebue să aibă corpul didactic în activitatea „Ligeĭ Deșteptarea" și, reamintind bunele roade ale activității extrașcolare, a cerut—ceea ce s'a și admis—să dea precădere membrilor corpuluĭ didactic în ceea ce privește îndrumarea.

D. Eleuterie Ionescu, a propus cu privire la înființarea școalelor de adulțĭ, mai ales într-un cât va fi vorba de funcționarĭĭ comerciali, ca liga să lucreze de comun acord cu camerele de comerț.

Propunerea a fost găsită bine făcută și a fost admisă. O colaborarea cu camerele de comerț va avea loc și în ceea ce privește rezolvarea chestiuneĭ repaosuluĭ duminical.

D. dr. Predescu, un distins igienist, pe care-l interesează de aproape, cu deosebire chestiunile de igienă socială, a propus organizarea de colonii uvriere, pentru lunile de vară, așa cum se organizează coloniile școlare. A maĭ făcut de asemeni câte-va propuneri în ceea-ce privește educațiunea fizică a muncitorilor.

D-nii I. Nădejde și P. Gârboviceanu aŭ stăruit ca activitatea secțiuneĭ orășenești a ligeĭ să înceapă de fapt cât maĭ curând cu putință.

I. Ș.-Cernăteanu

oxo

POLITICA AUSTRO-UNGARIEI IN BALCANI

— Importantele declarațiuni ale primului ministru contele Stefan Tisza —

Budapesta, 6. — In ședința de azĭ a Camereĭ, contele Tisza, președintele consiliuluĭ, în legătură cu sporul bugetar al armateĭ, a rostit un discurs al cărui ton energic și hotărât a pus în uimire opinia publică.

Tisza în discursul său s'a ocupat pe larg cu chestia balcanică, care face parte din programul guvernului. Ziarele aŭ anunțat la timp că Tisza a luat în program lărgirea activității diplomatice și participarea cî maĭ întinsă în acțiunea externă a monarhieĭ, maĭ ales cu referire la Balcani.

Ca început al acesteĭ acțiuni, baronul Burjan a fost numit ministru a latere.

Baronul Burjan fost ministru comun de finanțe este un cunoscător excelent al Balcanilor, căĭ a fost atâta timp guvernatorul Bosnieĭ și Hertegovineĭ.

Proiectul de lege referitor la creditele militare extra-ordinare a fost motivat din punct de vedere național de către fostul președinte de consiliu, contele Kuen Hedervary.

După motivarea conteluĭ Hedervary la cuvântul contele Tisza și declară următoarele:

„Ungaria face parte dintr'o alianță a cărei putere nu poate fi pusă la îndoială, dar nici tendințele ei pacinice. Față de această alianță stătea cea-laltă grupare europeană, care de asemenea muncea din răsputeri pentru menținerea păcei, așa că Europa putea să fie liniștită.

Evenimentele din Balcani, cari în totdeauna au neliniștit Europa, au luat o turnură războinică care a turburat echilibrul, dar care în acelaș timp forța aranjarea definitivă a situației balcanice.

Acest război balcanic a pus monarchia într'o situație grea căci nu e vorba numaĭ de prezent ci se prevedea că aceste evenimente vor avea înrâurire și asupra viitoruluĭ și că vor juca un rol important în viața noastră economică.

Acum nouă luni a devenit evident că statele balcanice, nesocotind sfaturile Puterilor, încep o acțiune independentă de voința Europeĭ.

Monarchia noastră împreună cu celelalte Puteri europene s'a declarat pentru menținerea statului-quo în Balcani. După primele victorii decisive ale aliaților însă, monarchia noastră a fost una din cele dintâiu care, recunoscând jertfele aduse, a declarat că nu se opune ca învingătorii să beneficieze de roadele sacrificiilor aduse și că admite ca teritoriile ocupate să fie împărțite între învingători. Și astfel li s'a dat poporelor balcanice posibilitatea ca să se desvolte în liniște pe teritoriile cari până la izbucnirea războiuluĭ erau isvorul neliniștei.

Schimbându-se astfel situația în Balcani, neliniștea a dispărut împreună cu toate greutățile chestieĭ balcanice.

Mulțĭ vedeau în atitudinea monarchieĭ dușmănie. Statele balcanice se vor putea însă convinge în viitor, imediat ce desvoltarea pacinică va începe, că pot aștepta de la monarchia noastră toată buna voință și sprijinul.

Direcțiunea politicei noastre străine a fost atunci dreaptă când imediat după primele victorii balcanice a declarat că urma aspirațiilor lor cu simpatie. Am fixat atunci însă două limite anume: Serbia să nu ocupe un teritoriu la Adriatica locuit de alte popoare, și în legătură cu aceasta am cerut independența poporuluĭ albanez. (Aplauze).

Toate incidentele produse în cursul acesteĭ acțiuni n'aŭ putut decât să dovedească iubirea noastră de pace și răbdarea noastră.

*

Se înșală însă toțĭ aceia, cari ar crede, că renunțăm la activitatea și rolul nostru în Balcani și că vom tolera ca chestiunea balcanică să fie rezolvată fără asentimentul nostru și contrar intereselor noastre.

La începutul conflictului a fost vorba de desinteresarea noastră în Balcani. Este adevărat **că până la un punct am fost desinteresați, întru cât nu am căutat și nu căutăm o mărire de teritoriu, nu cerem prerogative, nu aspirăm la protectorate și nici măcar privilegiĭ nu revendicăm.**

Dar iată în acelaș timp tot aci și limita dezinteresăreĭ noastre căci nu am putea admite o deplină dezinteresare. (Vii aplauze). Trebuie să privegheam tot ce se face în Balcani și nu vom putea admite niciĭ o desfășurare contrastând cu interesele noastre. Este de interesul nostru — nu o pot repeta în deajuns —de a asigura o adevărată independență statelor balcanice. Aceasta este alfa și omega politiceĭ noastre. (Vii aplauze). Aceasta a fost punctul nostru de vedere în trecut și-l vom susține și pe viitor și acuma când popoarele balcanice încep să împartă fructele victoriilor lor. Această din urmă chestie a provocat mari contraste între aliați și există chiar un pericol de războiu. In această situație a intervenit acțiunea particiară a Rusieĭ față de Bulgaria și Serbia și a provocat interpretăriĭ față de care trebue să precizăm în mod absolut clar punctul nostru de vedere. (Strigăte de: lăsați-l să ascultăm!) Punctul nostru de plecare și în această chestie este independența reală a statelor balcanice, cari care ar fi calea prin care s'ar frânge chestiile pendinte fie calea războiuluĭ—ceea-ce am regreta— fie calea pacifică. Cu privire la soluția pacifică a conflictului dintre cele două state balcanice, ea va putea fi atinsă fie pe baza libereĭ lor voințe, fie pe calea arbitragiuluĭ a unuĭ judecător ales, pe cale de mediațiune. O altă soluțiune pe cale de intervențiune, nu ar fi compatibilă cu deplina independență a statelor balcanice. (Aplause).

Evident că în cazul alegereĭ căeĭ arbitragiuluĭ orĭ mediațiuneĭ, nu am putea să ne mulțumim cu indicarea punctuluĭ nostru de vedere, și când va fi vorba de tranșarea definitivă a chestiilor balcanice nu vor putea primi de cât o soluție asigurând o deplină și adevărată independență a statelor balcanice, nerezervând niciĭ uneĭ puteri drepturi particulare care să facă că adevărata independență a statelor balcanice să fie violată. (Vii aplause). **Menținerea acestuĭ principiu este pentru noĭ o chestie vitală. El singur oferă o garanție sigură pentru desvoltarea viitoare a monarhieĭ.**

Monarhia își vede misiunea în favorizarea în timpuri pacinice a propășireĭ statelor balcanice și în asigurarea independențeĭ lor în timp de pericol. Vom urmări această sarcină și în viitor cu consecință și perseverență și avem deplina încredere că îoț ce vom face așĭ-fel va strânge și maĭ mult legăturile dintre noĭ și statele balcanice. (Vii aplause).

IMPRESIA IN CERCURILE BULGARE

Viena, 6. — In cercurile bulgare discursul conteluĭ Tisza a făcut impresie excelentă.

Maĭ ales acel pasaj al discursuluĭ în care Tisza vorbește despre absoluta independență a statelor din Balcani a multumit cercurile oficiale, și declarațiile făcute se consideră ca o garanție pentru desvoltarea pacinică a Statelor balcanice.

Bulgaria nu prea pare dispusă a participa la consfătuirea de la Petersburg și ar refuza bucuros să participe, căci va trebui să stea față în față cu 3 inamicĭ, maĭ ales că Grecia și Serbia s'au înțeles asupra graniței.

Bulgaria ar dori să se poată înțelege individual cu cele două guverne.

IMPRESIA IN CERCURILE SARBEȘTI

Viena, 6. — Discursul luĭ Tisza a mulțumit cercurile sârbești și maĭ ales acel pasaj în care este vorba de sprijin.

Aceasta se consideră ca o introducere a convenției vamale și comerciale, care va depinde foarte mult de atitudinea ce o vor avea delegații monarchieĭ la conferința financiară din Paris.

oxo

Crimă sau sinucidere

Târgoviște, 6 Iunie.

La marginea satuluĭ s'a găsit spânzurat băiatul Spirea Mielușoiu, din Boțești.

S'a deschis o anchetă spre a se stabili dacă la mijloc e o crimă sau sinucidere.

Știri din străinătate

Locul cel maĭ zgomotos din lume este, fără contrazicere Hyde Park Corner din Londra.

După statistica de curând întocmită, trec p'acolo, într'o oră, 3726 trăsurĭ, adică maĭ mult de zece pe secundă. Intr'acestea se cuprind: 1800 automobile, 366 autobuse, 990 trăsurĭ cu caĭ și 570 biciclete.

*

Prindejone des Moulinais, aviatorul care a făcut călătoria celebră de la Paris la Varșovia, s'a acoperit de glorie sportică dar s'a ales și c'un proces. Un proprietar din Coesfeld, Germania, l'a dat în judecată pentru că i-a speriat o vacă bortoasă cu aeroplanul său și a făcut-o să lepede vițelul ce aștepta să-ĭ fete. Cere pentru aceasta o despăgubire de 200 coroane.

Proprietarul se numește Gaspar Rulle. Să-ĭ înregistrăm și luĭ numele ca să-l trecem la nemurire d'împreună cu aviatorul procesat.

SITUAȚIA CASEI STATULUI

oxo

Bucureștĭ, 7 Iunie 1913

In definitiv, până la 1 Martie, încasările pe seama bugetuluĭ Statuluĭ întrecuseră totuși încasările corespunzătoare ale anuluĭ precedent cu peste 18 milioane. E drept însă că și evaluările, pe întregul an fireșteĭ, aŭ fost sporite cu 27 și un sfert milioane. Spre a se acoperĭ evaluările, ar maĭ fi nevoie să se încaseze (și încasările în contul exercițiuluĭ durează, cum se știe, până la 30 Septembrie) o sumă de 33 de milioane. La aceeaș epocă, în anul precedent, pentru acoperirea evaluărilor nu maĭ era nevoie de cât de o sumă de 24 de milioane. In realitate s'aŭ maĭ încasat 121 de milioane și excedentul bugetar, cu adevărat formidabil, a fost de peste 110 milioane.

Este deci neîndoios că și evaluările exercițiuluĭ 1912—13 vor fi întrecute. Excedentul va fi cam departe de cel al anuluĭ precedent, totuși va fi, de sigur, un excedent.

Numaĭ la încheierea definitivă a bugetuluĭ, la 30 Septembrie, se va putea vedea și prețuĭ exact aproximația cu care s'aŭ făcut evaluările la diferite capitole de venituri, pentru ca experiența să poată servi spre o echilibrare cât maĭ desăvârșită a bugetuluĭ. Intelegem prin echilibrare prevederea justă a veniturilor Statuluĭ după trebuințele sale, — iar niciĭ de cum prevederĭ de cheltuelĭ după eventualele venituri.

In ce privește cheltuelile, până la 1 Martie ele se urcaseră la 380 și treĭ sferturĭ milioane față de 420 jum. milioane la aceeaș dată a exercițiuluĭ precedent; va să zică cu aproape 40 de milioane s'a plătit maĭ puțin în acest răstimp. Ziceam *s'a plătit* maĭ puțin, de oarece e evident că nu însemnează altceva de cât că Statul a maĭ strâns punga anul acesta, în vederea evenimentelor, s'a arătat maĭ puțin *galant* ca de obiceiu, — dar cheltuelilor prevăzute tot le va face față până la sfârșit. In anul financiar precedent totalul creditelor acordate prin buget a fost de 469 de milioane (fără creditele suplimentare, extraordinare și repurtate) și s'aŭ cheltuit până la sfârșit 465 de milioane. Creditele acordate pe anul 1912—13 aŭ fost de 490 și un sfert de milioane, iar dimpreună cu cele suplimentare, extraordinare și repurtate 534 jum. milioane. Cam tot la această sumă s'a ridicat *totalul* creditelor acordate și pe seama exercițiuluĭ precedent.

In sfârșit, avem de notat că tezaurul era, la începutul luĭ Martie, în posesiunea uneĭ sume de peste 113 milioane reprezintând numaĭ excedentul de încasări asupra plăților în contul exercițiuluĭ 1912—13.

Afară de această sumă, Casa Statuluĭ maĭ dispunea, din fonduri speciale, de alte 100 și maĭ bine de milioane. In cifră exactă, se arată numerarul în Casa Statuluĭ, la 1 Martie, la suma de 215 milioane 43.151 leĭ 68 de banĭ, — iar dimpreună cu numerarul Caseĭ de depuneri, a Caselor de credit etc., de sub privegherea Statuluĭ 230 jum. milioane.

Cam aceeaș va fi, socotim, și situația de astăzĭ.

NOUI LUPTE

între trupele bulgare și sârbești

ooo

Sofia, 6 — **Ziarele anunță în ediții speciale, că în Macedonia aŭ avut loc lupte serioase între trupele bulgare și sârbești.**

*

Sofia, 6. — **Ziarul „Reci" anunță că hoarde bulgare au aruncat cu bombe în aer gara de la Hadjilar și un tren militar sârbesc, omorând 700 soldați.**

*

Sofia, 6. — **In maĭ multe puncte de pe frontieră aŭ avut loc ciocniri între trupele bulgare și sârbești.**

Belgrad, 6.— Biuroul preseĭ află din izvor foarte sigur că lângă satul Kamzali, la nord vest de Epitan, pe teritoriul sârbesc, soldații bulgarĭ au deschis la 4 Iunie ora 3 d. a., un foc contra uneĭ patrule sârbești. Un sergent a fost rănit. Atacul a ținut 10 minute.

BULGARIA REFUZA REVIZUIREA TRATATULUI CU SERBIA

Viena, 6. — **Guvernul bulgar a răspuns la nota Serbieĭ în chestia revizuireĭ tratatului de alianță.**

Răspunsul a fost predat azĭ guvernului sârb.

Guvernul bulgar caută să respingă toate motivele de revizuire ale Serbieĭ, în acelaș timp semnează guvernul sârb a evacua imediat teritoriile cuvenite Bulgarieĭ în sensul tratatului de alianță.

SITUAȚIA BULGARILOR LA SALONIC

Sofia, 6. — *Ziarele aŭ primit indirect următoarea telegramă din Salonic:*

„Grecii aŭ arestat populația bulgară, nu aŭ cruțat nici pe preoțĭ, învățătorĭ și negustoriĭ bulgarĭ.

Temnițele din Salonic, Lerina, Kastoria, Bar și Vodena sunt ticsite de prizionerĭ bulgarĭ.

In temnițele din Salonic zac peste o mie de prizionerĭ bulgarĭ cari sunt supușĭ la cele maĭ grozave chinuri.

Cerem ajutorul guvernului bulgar printr'o intervenție la marile Puteri.

Telegrama este semnată: In numele celor 4000 prizionerĭ Kuleff.

BULGARIA PRIMEȘTE INVITAȚIA LA PETERSBURG

Paris, 6. — „Le Temps" află din Petersburg că Bulgaria ar fi dispusă ca să primească invitațiunea Rusieĭ dacă Serbia ar primi o convorbire între cei patru primi-miniștrĭ, așa încât chestia arbitragiuluĭ să vină numaĭ dacă convorbirea prealabilă n'ar izbuti.

ooo

❖ **D-niĭ abonațĭ cari cer schimbări de adresă, sunt rugați cu insistență să binevoiască a trimite administrației, odată cu cererea d-lor și eticheta pe care este imprimată adresa cu care primeaă ziarul până atunci, spre a se putea da cu spor repede cererilor și a nu se întârnia cu trimiterea ziarului la noua adresă.**

SCRISORI DIN BERLIN

JUBILEUL

LUI WILHELM II

— 25 ani de domnie —

Cu un fast neobișnuit se serbează în toate Germania — și în special în capitala imperiuluĭ — jubileul de 25 de anĭ de domnie a luĭ Wilhelm II.

Neobicinuința sărbătorilor de azĭ e totodată caracteristică pentru noulle ideĭ și tendințe din secolul XX. Pe când înainte numaĭ regiĭ victorioșĭ în războae se bucurau de astfel de sărbătoriri din partea poporuluĭ, vedem azĭ — poate pentru prima oară în istorie — cum un împărat și rege, care n'a dus războaie, e sărbătorit ca un erou.

*

25 de anĭ se împlinesc de când Wilhelm II stă în fruntea imperiuluĭ german. 25 de anĭ nu înseamnă mult pentru un popor mare, înseamnă mult însă pentru un om. Și dacă acest om e domnitorul uneĭ împărățiĭ de 60 de milioane de suflete și dacă e o personalitate impulsivă, atunci acești 25 de anĭ pot deveni pentru întregul popor maĭ mult de cât un veac.

*

Ceĭ de-l cunosc pe Wilhelm de aproape îl prețuesc foarte înnalt ca împărat, *maĭ* înnalt însă ca *om. Vastele sale cunoștințe* pe toate terenurile l-aŭ dat puterea și posibilitatea de a fi — chiar pe tron — un om liber. Din primiĭ sĕĭ anĭ de domnie, când conflictul cu *Bismarck* luă proporțiĭ neașteptate, tânărul împărat își arătă calitățile sale înnalte de Domn, de la care nu s'a abătut în acești 25 anĭ. Wilhelm II nu a putut niciodată suferi o politică cu care conștiința și spiritul său de responsabilitate nu s'ar fi putut împăca. De aceea multĭ, cu ale căror ideĭ nu s'a putut împrieteni, aŭ trebuit să plece. Bismarck a fost primul. Numaĭ prin puterea sufletească pe care i-o da *convingerea*, Wilhelm a putut face un pas formidabil ca acel de a concedia pe marele Bismarck, făuritorul coroaneĭ imperiale ce o purta. Din acele zile Wilhelm II și-a fost singur cancelarul său. Politica externă cât și cea internă a fost dusă după principiile luĭ.

*

Două maĭ schimbărĭ avură loc după era luĭ Bismarck, una privea desvoltarea legăturilor cu Anglia, cealaltă situația Germanieĭ ca putere. Pe când Bismarck urma o înțelegere cu Rusia — aliatul natural — în dauna Angliei, văzând viitorul Germanieĭ numaĭ în forțele eĭ continentale, Wilhelm îndrumă legăturile de *prietenie cu Anglia*, în acelaș timp lucrând la *cea maĭ mare operă* a sa: la organizarea *marineĭ germane*. Amândouă aceste ținte: prietenia cu Anglia și ridicarea la rangul de putere maritimă de primul rang, Wilhelm și le-a ajuns. *Aceste sunt războaiele câștigate* și pentru aceasta e *sărbătorit* azĭ *Wilhelm II* ca un *erou*.

E drept că înțelegerea cu Anglia a fost greu de îndeplinit, dar nu trebuie uitat că Germania e rivalul comercial al Angliei, și că Anglia, făcând parte din tripla înțelegere, e într'una influențată de un mediu dușmănos Germanieĭ. *Roadele* acestor legături de prietenie între cele 2 națiunĭ-rude s'aŭ arătat prin *menținerea păcei în Europa* cu tot praful ce pușcă ce era în aer și cu toate intrigile acelor ce doreaŭ să aprindă pulberea transformând *războiul balcanic* într'o catastrofă europeană.

Dar aceste 2 maĭ opere ale luĭ Wilhelm II nu aŭ pentru masa poporuluĭ german de cât o importanță teoretică. Adevărul e că numaĭ cu ajutorul tunurilor sale și cu amiciția Angliei care singură dorea pacea, Germania s'a putut desvolta în liniște timp de 25 de anĭ. Aceasta a dat *muncitoruluĭ german* siguranța și sporul la muncă. Și de aceea azĭ Wilhelm II e sărbătorit nu numaĭ de clasele de sus ci și de cele muncitoare. Alături de înnaltiĭ demnitarĭ vin miĭ și miĭ de lucrătorĭ în cortegiu spre a prezinta omagiile lor celuĭ ce i-a ocrotit timp de 25 de anĭ.

Sub Wilhelm II aŭ prosperat *comerțul și industria*.

Azĭ Germania e după Anglia cel maĭ fecund producător și *produsele „made in Germany"* nu sunt — după cum o doriseră engieziĭ — evitate, ci din contra *căutate*.

*

Maĭ rămâne o operă mare a luĭ Wilhelm II de menționat: e cultivarea *științelor* și a *artelor*.

Ceea ce a făcut pentru persoana sa în mic, a făcut pentru poporul său în mare, și cât de vastă e cultura ce a ținut să-și însușească o dovedește în deajuns faptul că între ceĭ maĭ intimĭ amicĭ aĭ săĭ se află tot atât de bine un istoric ca Hintze cât și un teolog ca Harnack, un Zeppelin cât și un Ebhardt.

L. C. P.

oxo

LEGEA

pentru completarea unor dispoziții din legea generală pentru pensiuni

Eri s'a promulgat următoarea lege:

Art. unic. — Dispozițiunile art. 2 și 5 din legea generală de pensiuni de la 22 Februarie 1912, cu modificările eĭ ulterioare, se completează astfel:

După o funcționare de cel puțin 5 anĭ în demnitatea ocupată, Mitropolitul se va bucura de o pensiune de 1.600 leĭ pe lună, fiecare episcop eparhit de 1000 leĭ pe lună, și fiecare arhiereu de o pensiune de 300 leĭ pe lună, cu dispensă de condițiunea vârsteĭ și de la data încetăriĭ funcționăriĭ. In aceste cifre va fi cuprinsă și pensiunea ce li s'ar cuveni după legea pensiunilor, potrivit cu timpul servit, precum și recompensele naționale pe care le-ar fi având.

Această pensiune se va servi numaĭ pe cât timp pensionarul se va supune pe deplin regulelor monahale.

xox

Serbările federațiuneĭ societăților de gimnastică din țară

De oare ce în zilele de 1, 2, 3 și 4 Iunie, din cauza timpuluĭ nefavorabil, nu s'a putut desfășura de cât programul pur gimnastic, marile *serbări populare* ale federațiuneĭ societăților de gimnastică din țară vor continua în Parcul Carol I cu întregul lor program grandios, în zilele de Sâmbătă 8 și Duminică 9 Iunie.

xox

IACHTUL ȘTEFAN-CEL-MARE, pe care vor locui comisiile protocolare pentru Silistra